

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hargitai László ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Madej György ügyvéd által képviselt alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. május 14. napján meghozott, 38.P.25.056/2007/19. számú ítélete ellen, a felperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek között 2002. januárjától 2005. december 31-ig megbízási jogviszony állt fenn, amely a megbízó alperes 2005. november 22-én kelt felmondása folytán szűnt meg. Ezután a felperes a díjköveteléséről elszámolást készített, melyet azonban az alperes nem fogadott el. Ezt követően a felek egymással érdemben tárgyaltak, amelynek eredményeként a megbízási jogviszony megszűnésével esedékes elszámolás tárgyában 2006. január 31-én egyezséget kötöttek. Ebben az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy megfizet a felperesnek 13.385 eurót, míg a felperes pedig kijelentette, hogy ezt az összeget minden követelése kielégítéseként elfogadja és a megbízási jogviszonnyal kapcsolatban, az alperessel szemben, további követelést nem támaszt. Az alperes az egyezségben vállalt fizetési kötelezettségének eleget tett. Ezután a felperes 2006. október 11-én írásban közölte

az alperessel, hogy az egyezséget kényszer és fenyegetés, valamint megtévesztés címén megtámadja. Az alperes e megtámadást aaptalannak tartotta és azt 2006. október 24-én ugyancsak írásban visszautasította. Ezt követően a felek között további tárgyalások nem folytak.

A felperes - az elsőfokú bírósághoz 2007. szeptember 27. napján érkezett - keresetében a megbízási jogviszony felszámolása tárgyában kötött szerződés érvénytelenségének megállapítását és az alperes 100.069 euró megfizetésére való kötelezését kérte. Kérelmét arra alapította, hogy az egyezséget kényszer és fenyegetés hatására kötötte meg és a szerződési akaratának kialakításában az alperes megtévesztő magatartásának is szerepe volt. A pénzkövetelés pedig a szerződés érvénytelensége folytán az eredeti állapot helyreállítása címén illeti meg. Utóbb arra is hivatkozott, hogy az alperes a szerződéskötés során jogait visszaélésszerűen gyakorolta, amelynek alapján szintén a kapott pénzüsszeg visszafizetésére köteles. A kényszert, illetve a fenyegetést megvalósító magatartást abban jelölte meg, hogy az alperes kijelentette: ha az egyezségi ajánlatát nem fogadja el, semmit sem fog önként teljesíteni, a felperes pedig hosszú pereskedésre kényszerül, ha a követelésének érvényt kíván szerezni. Felperesi álláspont szerint ez az alperesi nyilatkozat egyben joggal való visszaélésnek is minősült.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Rámutatott, hogy a felperes a megtámadási nyilatkozat eredménytelenségét követően keresetét nem haladéktalanul terjesztette elő. Kiemelte, hogy a megtámadás közlését 11 hónappal követő keresetindítás nem tekinthető haladéktalan igényérvényesítésnek. Előadta, hogy nem minősül kényszernek, illetve fenyegetésnek az, hogy peren kívül a felperesnek az általa követelnél kisebb összeget ajánlott és az ajánlat visszautasítása esetére az önkéntes teljesítésre részben sem volt hajlandó.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ítéletét a következőkkel indokolta: a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerint a megtámadást 1 éven belül, írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetén haladéktalanul bíróság előtt érvényesíteni. A perbeli esetben a megtámadási határidő a megbízási jogviszonyról készült elszámolás tárgyában kötött szerződés aláírásával 2006. január 31-én elkezdődött. A felperes a megtámadási nyilatkozatát 1 éven belül közölte ugyan az alperessel, azonban ennek az alperes részéről történt visszautasítását követően a keresetet haladéktalanul nem indította meg. A megtámadás eredménytelenségét 11 hónappal követő perindítás ugyanis nem tekinthető haladéktalan igényérvényesítésnek. A Ptk. 236. § (1) bekezdésének az a rendelkezése, hogy a megtámadás közlésének eredménytelensége esetén a keresetet haladéktalanul elő kell terjeszteni, lényegében jogvesztő határidőt szab az igényérvényesítésre, amely idő elteltét hivatalból figyelembe kell venni. A joggal való visszaélés nem ad alapot az alperes marasztalására. A felperes joggal való visszaélés címén támasztott igénye „nem tekinthető önálló kereseti követelésnek”. Nem állapítható meg egyébként az sem, hogy az alperes jogait visszaélésszerűen gyakorolta volna.

A felperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát kérte. Hangsúlyozta, hogy fenyegetésnek minősül az az alperesi nyilatkozat, miszerint ajánlatának el nem fogadása esetén évekig tartó pereskedésre kényszeríti. A megtévesztéssel kapcsolatos jogi álláspontját illetően kiemelte: „az alperes megtévesztette a felperest arra vonatkozóan, hogy mi az a felperesi követelés, melyet az alperes nem teljesített, mellyel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság mellőzte bizonyítási indítványára a könyvszakértő kirendelését”. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy igényérvényesítési késedelem terhelné. Az igényét bíróság előtt ugyanis menthető okból nem tudta érvényesíteni. Az igényérvényesítési késedelmét nehéz anyagi helyzete teszi menthetővé, ugyanis a kereseti illeték lerovásához szükséges pénzösszeg nem állt a rendelkezésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból lényegében helytálló jogi következtetést vont le.

A Ptk. 236. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a megtámadást egy éven belül, írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetén haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni.

A Ptk. 236. § (3) bekezdése értelmében a megtámadási határidőre az elévülés nyugvásának és megszakadásának szabályai megfelelően irányadók és a megtámadásra jogosult a megtámadható szerződésből származó követeléssel szemben, megtámadási jogát kifogásként akkor is érvényesítheti, ha a megtámadási határidő már eltelt.

A törvény idézett rendelkezéseire figyelemmel helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a megtámadási jognak az eredménytelen megtámadást 11 hónappal követő bírósági érvényesítése nem felel meg a haladéktalan perlés követelményének. Ebbe a körbe már csupán a per megindításához szükséges előkészítő intézkedések átlagos és reális időigénye sorolható. (pl. adatok beszerzése, ügyvéd megbízása, stb.) A felperes által igénybe vett 11 hónap azonban megközelíti magának az 1 éves, 12 hónapos megtámadási határidőnek az újbóli elteltét, ezért az haladéktalan igényérvényesítésnek nem tekinthető.

A felperes igényérvényesítéssel való késlekedését nem teszi menthetővé az sem, hogy anyagi nehézségei voltak. Nem volt ugyanis akadálya annak, hogy illetékfeljegyzési jogot kérjen, így az eljárást költségek előlegezése nélkül megindítsa. Emellett az elvárhatóság körébe tartozott volna az is, hogy keresetét akár illeték lerovása nélkül is előterjessze, majd annak jogi hatályait a Pp. 132. § (1) bekezdése alapján fenntartsa.

Ugyanakkor az ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, miszerint a haladéktalan igényérvényesítés elmulasztása jogvesztéssel jár, amit hivatalból kell figyelembe venni. A megtámadás eredménytelenségét követő igényérvényesítési késedelemhez ugyanis a jogszabály nem fűzi a jogvesztés következményét, ezért az igényérvényesítési késedelem és a követelés bírói úton való érvényesíthetőségének kizártsága csak akkor vehető figyelembe, ha arra az ellenérdekű fél hivatkozik. Mindennek azonban nem volt jelentősége a perben, mert az alperes az igényérvényesítéssel való késlekedésre hivatkozott.

Az ítéltábla mindezt az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési perköltségét is megtéríteni.

Budapest, 2010. január 8.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró